

Bog anmeldelser

Anmelder: Amanuensis, cand. oecon. *Erik Johnsen*.

Harry W. Karn & B. von Haller Gilmer: Readings in Industrial and Business Psychology. McGraw-Hill Publishing Company, London 1962. 515 s., 38 s 6 d (paperbound).

Der er her samlet 57 artikler fra grænseområdet mellem psykologi og virksomhedsledelse i videste forstand. Artiklerne er opdelt i følgende grupper (4 à 6 artikler i hver): motivation og gruppe-tilpasning, indstilling og perception, personaleudvælgelse, træning, arbejdsvurdering, arbejds effektivitet og arbejdsbetingelser, ulykker og sikkerhed, psykologiske faktorer i systemopbygning, virksomhedsledelse, organisation, arbejder-arbejdsgiver problemer og marketingproblemer.

Som helhed kan det vel siges, at samlingen gør status over den anvendte del af psykologien på virksomhedens mangeartede problemer, om ikke ved de trykte artikler, så ved den righoldige litteratur, der følger i artiklernes kølvand.

De fleste aftrykte bidrag er af empirisk tilsnit, hvilket for så vidt er prisværdigt som man for praktiske formål vil foretrække på forskellig vis underbyggede teoridannelser. Bagdelen er mangelen på en eller flere grundlæggende modeller, som de mange aspekter kan sættes i relation til, ligesom man også kun i ganske få bidrag når ned til problemernes græsrodde.

Alligevel er der grund til at gøre kraftigt opmærksom på denne samling, samt til at opmuntre redaktørerne til fortløbende at revidere indholdet, hvad de foreløbig har gjort ved at udsende denne anden udgave.

Erik Johnsen.

Phil Carroll: Profit Control, How to Plug Profit Leaks. McGraw-Hill Publishing Company, London 1962. 259 s., 58s.

Som praktisk konsulent for mange virksomheder har forfatteren formuleret sin egen lov, Carrolls lov, som i sin simpleste udformning (s. 21) lyder som noget i retning af: »De fleste virksomheders nettofortjeneste bliver reduceret af tabt indtjening for en del af omsætningens vedkommende, til tider bevidst, til tider fordi omkostningerne er forkert eller ufuldstændigt opgjorte«. Allerede her svigter anmelderens forståelse, og han vil give ordet til C. selv (s. 23): »Profits lost are equal to one fourth the volume of period sales times the square of the per cent that maximum item profit exceeds twice the company average profit all divided by the difference between maximum per cent profit and company average«.

Bogen giver naturligvis alle svar på, hvorledes man kan kontrollere sin gevinst, og stundom sætte den i vejret (det fremgår jo bl. a. af bogens titel). Den lange række how-to reglementer er resumeret i fire punkter (s. 236, som er let at huske, da sidetallet er identisk med anmelderens faders telefonnummer, hvis man foran sætter 0881):

1. udtryk dit gevinstmål som en procentdel af den investerede kapital,
2. bestem hvilke mængder der skal sælges af dine forskellige produkter for at opnå det opstillede gevinstmål,
3. motivér dine sælgere til at opnå det budgetterede gevinstmål,

4. planlæg din produktion, således at du kan overholde dine leveringsløfter.

Ja, ja, det skal siges, at der også er andre resumeer, men det dølger ikke den kendsgerning, at denne bog er skrevet for potentielle danske læsere, der ikke endnu har lært engelsk nok til at stave sig igennem den.

Erik Johnsen.

Erwin Esser Nemmers: Managerial Economics, Text and Cases. John Wiley & Sons, London 1962. 498 s.

Denne bog er et interessant bekendtskab som driftøkonomisk lærebog betragtet. Den er holdt på nogenlunde samme niveau som Bjarke Fog og Arne Rasmussens lærebøger, Driftøkonomi I og II, og den vil efter omstændighederne kunne læses som et supplement til disse.

Bogen er opdelt i seks dele: I prognoseteknik, II efterspørgselsanalyse, III produktions- og omkostningsanalyse, IV prisfastsættelse, V institutionelle forhold og VI investeringsanalyser. Samtlige afsnit er eksemplificeret ved gennemgang af større cases, ligesom de indeholder righoldige regnecksempler.

Prognoseteknikken, der repræsenteres her, lægger hovedvægt på den traditionelle regressionsteknik, men den er mere grafisk præget f. eks. i gængse statistiske fremstillinger, hvilket efter anmelderens mening taler til dens fordel.

Afsnittet om efterspørgselsanalyse er bygget op omkring de forskellige elasticitetsbegreber. Disse er illustrerede med formaliserede eksempler hentet fra økonometrien. Der kan nævnes et enkelt trick: en vares priselasticitet kan aflæses direkte, som hældningen på den rette linie, der angiver (approximerer) sammenhængen mellem pris og mængde, når mængden afsættes ud ad ordinataksen og prisen ad abscisseaksetn (modsat hvad

der er normalt), hvis man vel at mærke tegner punkterne ind på dobbelt logaritmisk papir.

Produktions- og omkostningsafsnittet starter med proportionsloven, som er eksemplificeret ved et industrielt eksempel, og ikke som normalt med landbrugsforsøg. Man går så over isokvantteknikken til lineær programmering. Afsnittet om omkostninger er meget forenklet. Forfatteren har den ide, at opdelingen i faste og variable omkostninger er svær at gennemføre i praksis, og han foreslår derfor at lægge hovedvægten på »standby«, »programmed« og »variable« omkostninger. Standby står for totalomkostningerne minus de omkostninger, der falder bort, hvis man indstiller virksomhedens aktivitet temporært. Programmed står nærmest for en halvfast omkostning (»en diskret omkostning, hvis virkning er svær at måle« s. 203). Endelig er den variable lig med de normale omkostninger, der varierer med produktionsomfanget pr. tidsenhed (forfatteren tager dog ikke stilling til denne vigtige tidsenheds længde).

I afsnittet om prisfastsættelse ses de gammelkendte problemstillinger omkring monopol og duopol m. v. Det spændende indslag er imidlertid fors. diskussion af »target pricing«, som (s. 254) er defineret som fastsættelsen af en pris, der giver en nærmere bestemt gevinst, ikke just gevinstmaximering.

Afsnittet om regeringens regulering af erhvervslivet er naturligvis præget af forfatterens hjemland, U. S. A., men dets disposition er ganske interessant.

Investeringsafsnittet adskiller sig radikalt fra det, vi normalt ser på dansk. Der er således ikke engang fremstillet den grundlæggende kapitalværdiformel. Fremstillingen er bygget op omkring den halvautomatiske MAPI-metode, der åbenbart er slået den an som en standardmetode i U. S. A. Filosofien må være den,